

Binnen de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid hebben enkele fracties de behoefte enkele vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Staatssecretaris van Financiën van 14 april 2014 betreffende de huishoudentoeslag (Kamerstuk 31 066, nr. 199).

De voorzitter van de commissie,
Van der Burg

De adjunct-griffier van de commissie,
Weeber

Inhoudsopgave

- I. **Vragen en opmerkingen vanuit de fracties**
 - Vragen van de leden van de VVD-fractie
 - Vragen van de leden van de SP-fractie
 - Vragen van de leden van de CDA-fractie
 - Vragen van de leden van de PVV-fractie
 - Vragen van de leden van de 50PLUS-fractie
- II. **Antwoord / Reactie van de Minister**

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de brief over het voorlopig niet door laten gaan van de huishoudentoeslag. Zij vinden het jammer dat invoering per 2015 niet lukt, maar hebben uiteraard begrip voor de genoemde redenen. Invoering moet immers wel adequaat kunnen plaatsvinden. Over de brief hebben deze leden nog wel enkele vragen en opmerkingen.

Genoemde leden zien liever een systeem met lagere belastingen dan een systeem met hogere belastingen en toeslagen. De huishoudentoeslag is een eventuele goede stap daar naar toe. Kan het kabinet aangeven of nog steeds een uitgangspunt van de huishoudentoeslag is dat er een forse besparing op de uitgaven van sociale zekerheid plaatsvindt? En is ook nog steeds een uitgangspunt dat toeslagen, eenvoudiger beter gericht en soberder worden?

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de inhoud van de brief en vragen het kabinet te bevestigen dat met deze brief de beoogde bezuinigingsdoelstelling en de beoogde vorming van een huishouden-toeslag van elkaar worden losgekoppeld.

Genoemde leden hopen dat de extra tijd die nu genomen wordt om tot een alternatieve invulling te komen, niet uitsluitend benut wordt om problemen omtrent de uitvoerbaarheid of de export te ondervangen, maar tevens om het algehele toeslagenstelsel zo vorm te geven dat deze effectief bijdraagt aan een meer egalitaire inkomensverdeling in Nederland. Deze leden vragen het kabinet daarom of dat ook de uitdrukkelijke kabinetsdoelstelling is bij de voorgestane alternatieve vormgeving. De leden van de SP-fractie maken zich zorgen over de inkomens- en maatschappelijke effecten van de, met aanpassing van het toeslagenstelsel, tevens beoogde versobering van de betreffende toeslagen. Welke positieve en/of negatieve effecten op de koopkracht voorziet het kabinet, welke daarvan zijn gewenst en binnen welke marges worden negatieve koopkrachteffecten gezien als acceptabel?

In welke mate wordt het eenvoudiger, gericht en fraudebestendiger maken van het toeslagenstelsel (dus zonder dat van een versobering sprake is) geacht bij te dragen aan de beoogde bezuiniging van structureel 1,2 miljard euro? Bestaat de mogelijkheid of de intentie bij het kabinet om de ingeboekte bezuiniging (deels) ook buiten het kader van het toeslagenstelsel te realiseren?

De leden van de SP-fractie vragen het kabinet voorts welke «grote problemen» bij de Belastingdienst worden voorzien indien de huishoudentoeslag toch met de vereiste vormgeving wordt doorgevoerd. Zij vragen zich af welke vorm wordt bedoeld met «toevoeging van de huishoudentoeslag in de *huidige* vorm», daar er op dit moment van geen huishoudentoeslag sprake is? Welke continuïteitsrisico's voorziet het

kabinet precies bij toevoeging van deze huishoudentoeslag in de huidige vorm? Voorziet het kabinet dat de Belastingdienst op dit moment niet de capaciteit heeft om, naast het huidige pakket van werkzaamheden, de huishoudentoeslag adequaat uit te voeren? Zo ja, hoe voorkomt het kabinet mogelijke continuïteitsrisico's bij het vormgeven van een alternatief voor de huishoudentoeslag?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie

De leden van de fractie van de PVV hebben kennis genomen van de brief over de huishoudentoeslag. Zij hebben de volgende vragen, aan- en/of opmerkingen.

Genoemde leden vinden de brief te summier. Het is deze leden kristalhelder, het is weer Europese regelgeving die hier de boel in het honderd laat lopen. Het is weer de Europese Unie die nationale regelgeving onmogelijk maakt.

De leden van de PVV-fractie zouden het op prijs stellen als een deel van de vergoedingen die betaald zijn aan de leden van de commissie-Dijkhuizen teruggevorderd worden. Het was immers deze commissie die op het lumineuze idee kwam om tot een huishoudentoeslag te komen.

Genoemde leden herhalen dat de brief te summier is. Zij merken op dat het absurd is dat deze door twee bewindslieden is ondertekend en geen detail geeft. Zij willen dan ook in detail, per toeslag, vernemen waar het specifiek met die Europese regelgeving misgaat.

Ook willen deze leden een evaluatie hebben van een strenger woonlandbeginsel, een woonlandbeginsel dat alleen faciliteiten toekent aan inwoners van ons land en niet aan niet-inwoners die een inkomstenbron hebben uit ons land. Zo zou er alleen kindgebonden budget verleend worden als de kinderen in Nederland woonachtig zijn en er inkomen in Nederland is. Huurtoeslag zou alleen verleend moeten worden als men woonachtig is in een Nederlandse huurwoning. En zorgtoeslag zou alleen verleend moeten worden als er een wettelijk verplichting is om een Nederlandse ziektekostenverzekering af te sluiten, zo merken de leden van de PVV-fractie op.

Als het bovenstaande niet kan, dan vernemen deze leden graag op grond van welke regelgeving en welke verdragen het niet kan. Dit soort regelgeving is bestuursrechtelijk van oorsprong, mensenwerk, en wat de mensen gemaakt hebben kan ook weer worden veranderd.

Graag vernemen de leden van de PVV-fractie dan ook op grond van welke Europeesrechtelijke bepalingen die invoering van een dergelijk strikt woonlandbeginsel onmogelijk wordt/is.

Genoemde leden merken op dat de Europese Unie bedoeld was om import en export tussen landen gemakkelijker te maken en mobiliteit van werknemers in Europa te vergemakkelijken. Het is echter verworden tot een (inkomens)herverdelingsmechanisme, waarbij export van uitkeringen het hoofddoel is geworden en het armoedevraagstuk op de noordelijke landen uit hoofde van pseudo-solidariteit wordt afgewenteld. En de rekening, de hogere belastingen, wordt bij de middenklasse gelegd: het gat van de € 1,2 miljard, dat ontstaat door het niet invoeren van de huishoudentoeslag, moet immers wel opgevuld worden; het zullen wel lastenverzwaringen (belastingverhogingen) worden.

De leden van de PVV-fractie verzoeken het kabinet om te bezien of het rondpompen van geld via de toeslagen niet drastisch kan worden verminderd. Zij zien liever lagere belastingen voor iedereen. Het doel was immers een activerender belastingstelsel. Maar dat laatste is zelfs aan de horizon nog niet te zien, zo merken deze leden op.

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennis genomen van het niet doorgaan van de huishoudentoeslag en hebben daarbij de volgende vragen.

Kan nader worden ingegaan op de juridische consequenties die een belemmering blijken te vormen voor de invoering van de huishoudentoeslag? Wanneer is er een juridische analyse uitgevoerd op de invoering van de huishoudentoeslag? Door wie is deze juridische analyse uitgevoerd? Kan het kabinet deze analyses doen toekomen aan de Kamer? Wanneer heeft de Belastingdienst een uitvoeringstoets uitgevoerd naar de invoering van de huishoudentoeslag en wanneer werd duidelijk dat deze niet uitvoerbaar is? Kan het kabinet de uitvoeringstoets aan de Kamer doen toekomen?

De leden van de CDA-fractie constateren dat voor de periode na 2015 door het kabinet wordt verkend of een alternatieve vormgeving van de huishoudentoeslag haalbaar is en dat tevens andere opties worden verkend om het toeslagensysteem te hervormen. Welke andere opties zijn dat?

Welke alternatieven overweegt het kabinet om aan de beoogde bezuinigingsopgave te voldoen die is ontstaan na het wegvallen van de huishoudentoeslag?

Vragen en opmerkingen van de leden van de 50PLUS-fractie

De leden van de 50PLUS-fractie hebben kennisgenomen van de brief over de invoering van de huishoudentoeslag en hebben daarover de volgende vragen.

Vanaf 2015 zou gefaseerd een huishoudentoeslag worden ingevoerd. De fiscale ouderenkortingen zouden samen met de zogeheten MKOB worden omgezet in een inkomensafhankelijke kop op de zorgtoeslag (ouderenscomponent huishoudentoeslag). Een kop die afhankelijk zou worden van de AOW-opbouw. De vermogenstoets die nu nog op de zorgtoeslag en het kindgebonden budget wordt toegepast, zou worden vervangen door een gestaffelde vermogenstoets, die ook zou gaan gelden voor de ouderenscomponent. Invoering in 2015 bleek niet mogelijk wegens het exportregime van de betrokken toeslagen. Dit zou een forse stijging van de uitgaven en een complexe uitvoering tot gevolg hebben. Het kabinet zal voor de periode na 2015 verkennen of er een alternatieve vormgeving van de huishoudentoeslag haalbaar is en andere opties verkennen om het toeslagensysteem te hervormen.

De leden van de 50PLUS-fractie vragen het kabinet bij het verkennen van alternatieven nadrukkelijk oog te hebben voor de financiële positie van ouderen en zij vragen het kabinet dan ook de MKOB (mogelijke koopkrachttegemoetkoming oudere belastingplichtigen) in de huidige vorm in stand te houden. Daar waar de mediane koopkracht van werkenden en uitkeringsgerechtigden in 2014 en 2015 toeneemt (zoals blijkt uit het Centraal Economisch Plan 2014 van het CPB), blijft de koopkrachtontwikkeling van gepensioneerden op de nullijn. Ouderen werden de afgelopen jaren, ten opzichte van andere groepen in de samenleving, reeds onevenredig hard getroffen door de crises. Maar nu delen zij op grond van de CPB cijfers ook niet mee in het koopkracht-herstel.

De leden van de 50PLUS-fractie merken op dat de MKOB destijds is ingevoerd om ouderen te compenseren voor beleidsmaatregelen die tot een koopkrachtdaling leidden. Dit argument gaat vandaag de dag nog onverkort op. Het inkomensafhankelijk maken van de MKOB zal ertoe leiden dat veel ouderen, in het bijzonder die met een onvolledige AOW, er wederom in koopkracht op achteruit zullen gaan. Dit bovenop de stapeling van de verschillende (kabinets)maatregelen zoals de toepassing van de

Wet Uniform Loonbegrip, kortingen op pensioenen, het niet indexeren van pensioenen, en een hoger eigen risico in de zorg.

II Antwoord / Reactie van de Minister